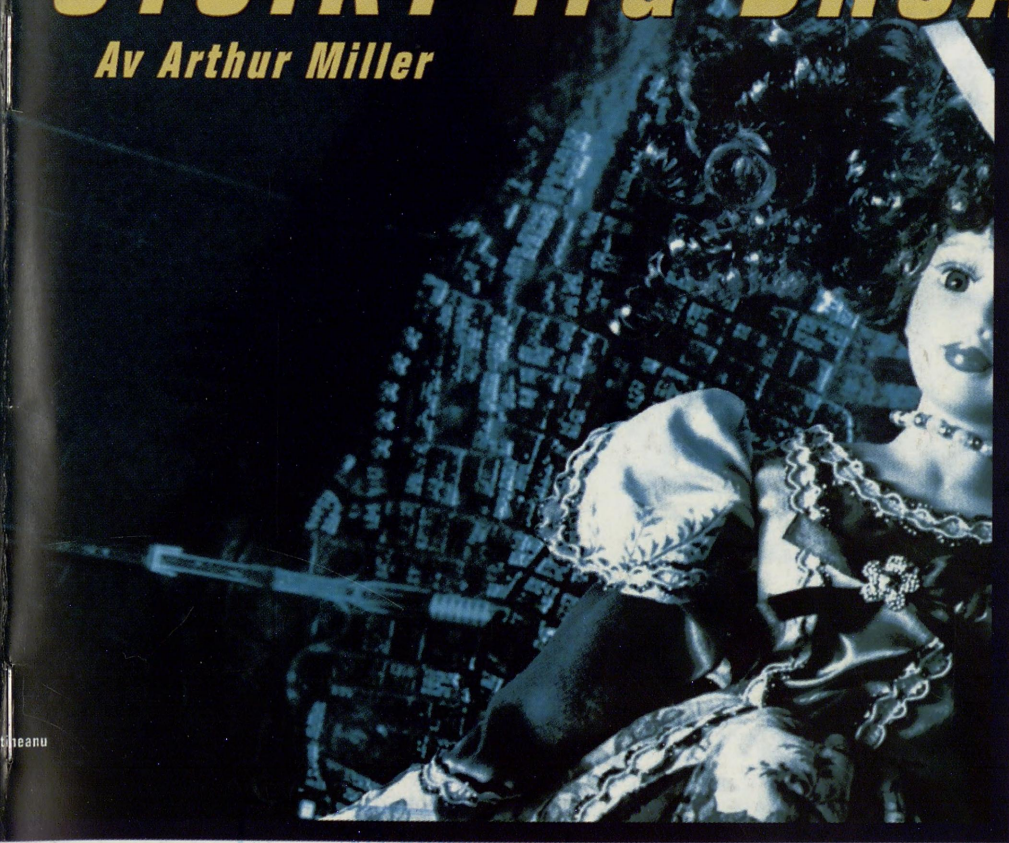

UTSIKT fra BRUA

Av Arthur Miller

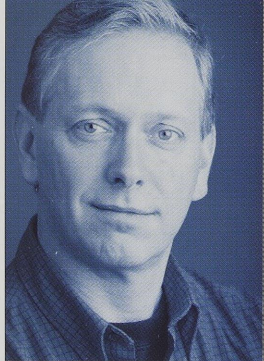
teanu

ND kalla
Depotbiblioteket

HÅLOGALAND TEATER

Kjære publikum!

Hålogaland Teater går inn i et nytt millennium med en klassiker fra midten av siste århundre: Arthur Millers «Utsikt fra brua» fra 1955. Miller skrev om sin samtid i USA med et sterkt politisk engasjement. Hans stykker viser også innsikt og kjærlighet til «mannen i gata» – hverdagsmennesket

som historiebøkene ikke skriver om. Hans tematikk er fortsatt aktuell, og «Utsikt fra brua» er kanskje mer aktuelt i Norge i dag enn da stykket ble skrevet for knappe femti år siden. Personene er første og andre generasjons innvandrere, mennesker som har flyktet fra nød og fattigdom til et land som skryter av sin rikdom og makt, mennesker som er så desperate at de tyr til ulovlig innvandring for å holde liv i familien de måtte forlate. Handlingen foregår i et miljø der to kulturer møtes og kommer i konflikt med hverandre. Den gamle kulturens æresbegreper kolliderer med den «nye» kulturens lovbokstav som fastsetter hvor grensen går for å beskytte en manns ære. En machokultur med en streng seksualmoral og et tradisjonelt kjønnsrollemønster blir truet i et samfunn hvor friere holdninger rår. Stykket rører også ved menneskets mørkere sider: antydninger om seksuell draging mellom stefar og stedatter og åpenlys homofobi er noen av drivkreftene i dette sterke skjebnedramaet.

Velkommen til kveldens forestilling!

Haukur J. Gunnarsson

Teatersjef

Kim ble født i København i 1957. Utdannet ved Drama Centre i London 1977-80, og var regissistent ved Citizens' Theatre i Glasgow 1980-82. Han har siden arbeidet som instruktør, oversetter og dramaturg ved teatre og for TV i Storbritannia, Norge, Sverige og Danmark. Han har satt opp flere nye skandinaviske stykker i Storbritannia og hans britiske oppsetning av P. O. Enquists «Den 25. time» ble prisbelønnet ved Edinburgh Festival. I Norge har han instruert klassiske såvel som moderne stykker ved Rogaland Teater, Nationaltheatret, Den Nationale Scene, Trøndelag Teater, Teatret Vårt og Telemark Teater. I 1990 gjestet hans irske produksjon av «Gjengangere» den første Ibsenfestivalen i Oslo. Sist han satte opp et stykke av Arthur Miller var i 1986. Det var «Heksejakt» i Trondheim, med Anne Krigsvoll og Ståle Bjørnhaug i hovedrollene.

Kim instruerer også opera og film, og hans neste teaterprosjekt er et samarbeid mellom hans selskap Nordlys (som oppfører nordisk dramatikk internasjonalt) og Rogaland Teater – nemlig det mytologiske diktet «Voluspå» i Stavanger våren 2000. ■

OANA BAK CONSTANTINEANU

– SCENOGRAF OG KOSTYMEDESIGNER

Oana Bak Constantineanu kommer fra Danmark. Hun har virket som scenograf og kostymedesigner siden sin avgang fra Designskolen i Kolding i 1986. Blant hennes scenografioppgaver kan nevnes: «Mesteren og Margerita» af Micael Bulgakov, «Eva» av tegneseriekunstneren Comè, balletten «Pandoras eske» med Micado dansensemble og ungdomsforestillingen «Ifigenia» af Pauline Mols.

Foruten sitt arbeid som scenograf har Oana bl.a. vært tilknyttet Danmarks to designskoler, i henholdsvis København og Kolding, som censor og kunstnerisk konsulent. Hennes første produksjoner i år 2000 er «Utsikt fra Brua» og «Jenta, mamma og søpla», en dramatisering av Suzanne Ostens bok. ■

UTSIKT fra BRUA

(A View from the Bridge)

Av Arthur Miller

Premiere:

8. januar 2000
på Lillescenen.

Oversetter Ine Camilla Bjørnsten
Instruktør Kim Dambæk
Scenografi og kostymer Oana Constantineanu
Lysdesign Jon H. Paulsen

Skuespillere

- Alfieri* Harald Bremna
Eddie Svenn B. Syrin
Catherine Cecilie A. Mosli
Beatrice Maryon Eilertsen
Marco Ketil Høegh
Rodolfo Frank Jørstad
Louis/Immigrasjonspoliti 1 Stein Bjørn
Mike/Immigrasjonspoliti 2 Gudmund Gulljord
Statister Stein Eliassen og Morten Andersen

Inspient: *Morten Andersen*. Lystekniker: *Knut Steinlien*. Scenemester: *Stein Eliassen*. Maske/hår: *Anne Britt Damman*. Systue: *Elbjørg Hansen, Liv Henriksen og Marianne Saus*. Rekvisitør: *Jon Andreassen*. Rekvisittmaker/maler: *Martin Eilertsen*. Snekker: *Børge Kvaal og Henrik Svendsen*. Lyd: *Arild Johnsen*. Lydtekniker: *Tor Egil Braseth*. Kampinstruktør: *Kristoffer Jørgensen*. Produksjonssjef: *Arne Skog*. Plakatdesign: *Morten Constantineanu Bak*. Fotoprojeksjoner i scenografi/foto fra forestillingen: *Ola Røe*. Programredaktør og ansvarlig utgiver: *Haukur J. Gunnarsson*. Musikk fra: *Verdi "Skjebnens makt", "Othello", Puccini "Tosca"*. Grafisk produksjon: *Fagtrykk Idé as, Tromsø*.

Arthur Miller

– det sosiale og det private mennesket

Arthur Millers dramatikkk kretser ofte rundt motsetningsforholdet mellom våre sosiale og private forpliktelser samt misforholdet mellom hva som er lov og hva som er rett. «Utsikt fra brua» er ikke minst et resultat av nettopp en slik selvopplevd konflikt, som sitatene fra hans selvbiografi «Timebends» viser:

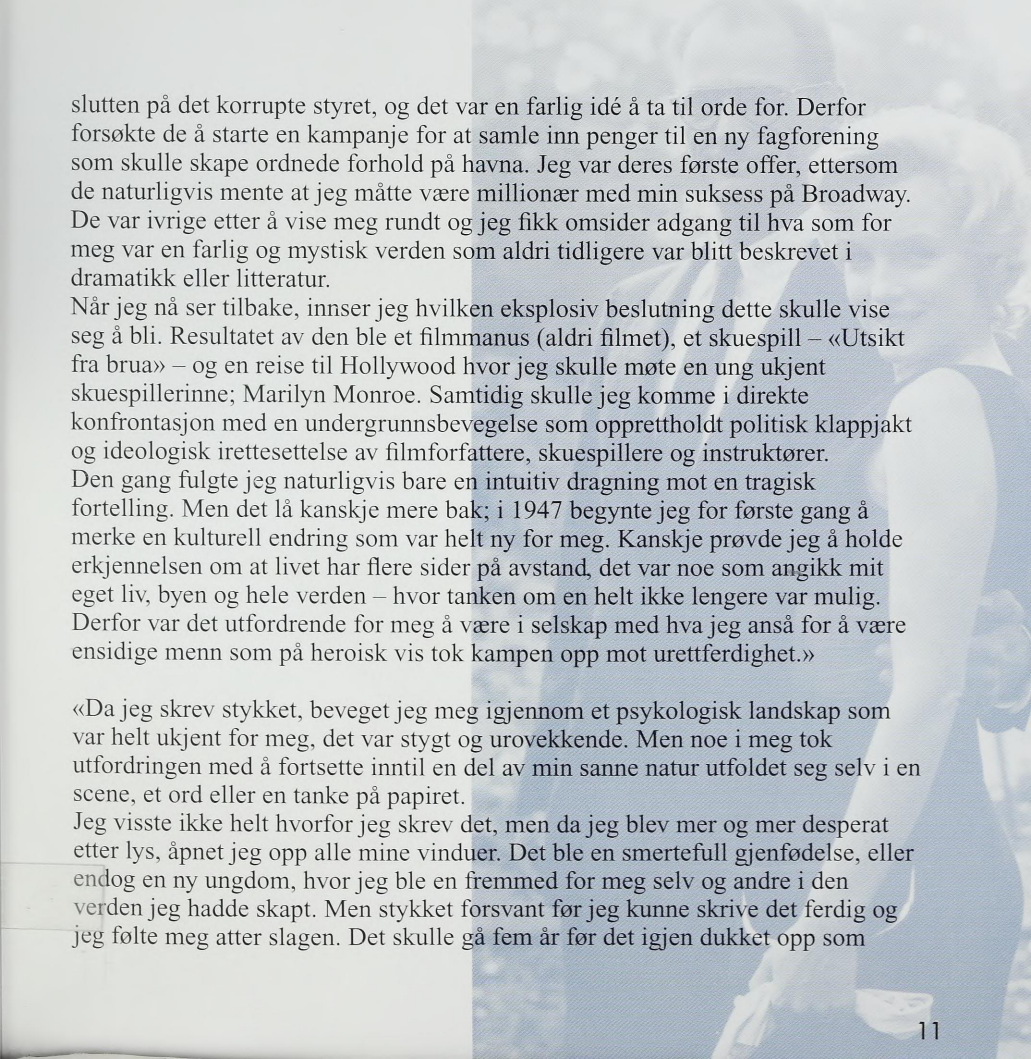
«Oppe på Brooklynbroen gled bølgen av trafikk stille over hodene på menn som led under middelaldertilstander.

Vincent Longhi og hans venn Mitch Berenson hadde kommet samme ettermiddag. Berenson forsøkte å ta opp Pete Pantos arbeid med å ildne til opposisjon mot mafiaens grep om bryggesjauernes fagforening. Han hadde base i det unge amerikanske Arbeiderpartiet i Red Hook-distriktet, et svært uvennlig område for menn med hans meninger som lett ble et bytte for mafiaen.

De fortalte om de mange forskjellige og fascinerende former korrupsjonen tok på havna, om bestikkelsene som mennene måtte betale gangsterne for å få lov til å arbeide. De fortalte også om de spesielt utpekte forretninger hvor en arbeider kunne hyre seg arbeid for én dag som barberer eller vinhandler i butikker hvor en flaske vin til to dollar ble solgt for ti dollar.

Området lå der med utsikt til Brooklynbroen og Manhattans mektige skyskraperne. Det var som en isolert landsby hvor en eneveldig hersker styrte.

Kongstanken til Longhi og Berenson var opprettelsen av en jobbsentral hvor mennene kunne registrere seg som jobbsøkere. Prinsippet var at den som kom først til møllen fikk først jobb, det var ingen favoritter. Dette betydde naturligvis

slutten på det korruperte styret, og det var en farlig idé å ta til orde for. Derfor forsøkte de å starte en kampanje for at samle inn penger til en ny fagforening som skulle skape ordnede forhold på havna. Jeg var deres første offer, ettersom de naturligvis mente at jeg måtte være millionær med min suksess på Broadway. De var ivrige etter å vise meg rundt og jeg fikk omsider adgang til hva som for meg var en farlig og mystisk verden som aldri tidligere var blitt beskrevet i dramatik eller litteratur.

Når jeg nå ser tilbake, innser jeg hvilken eksplosiv beslutning dette skulle vise seg å bli. Resultatet av den ble et filmmanus (aldri filmet), et skuespill – «Utsikt fra brua» – og en reise til Hollywood hvor jeg skulle møte en ung ukjent skuespillerinne; Marilyn Monroe. Samtidig skulle jeg komme i direkte konfrontasjon med en undergrunnsbevegelse som opprettholdt politisk klappjakt og ideologisk irettesettelse av filmforfattere, skuespillere og instruktører. Den gang fulgte jeg naturligvis bare en intuitiv draging mot en tragisk fortelling. Men det lå kanskje mere bak; i 1947 begynte jeg for første gang å merke en kulturell endring som var helt ny for meg. Kanskje prøvde jeg å holde erkjennelsen om at livet har flere sider på avstand, det var noe som angikk mit eget liv, byen og hele verden – hvor tanken om en helt ikke lengere var mulig. Derfor var det utfordrende for meg å være i selskap med hva jeg anså for å være ensidige menn som på heroisk vis tok kampen opp mot urettferdighet.»

«Da jeg skrev stykket, beveget jeg meg igjennom et psykologisk landskap som var helt ukjent for meg, det var stygt og urovekkende. Men noe i meg tok utfordringen med å fortsette inntil en del av min sanne natur utfoldet seg selv i en scene, et ord eller en tanke på papiret.

Jeg visste ikke helt hvorfor jeg skrev det, men da jeg blev mer og mer desperat etter lys, åpnet jeg opp alle mine vinduer. Det ble en smertefull gjenfødelse, eller endog en ny ungdom, hvor jeg ble en fremmed for meg selv og andre i den verden jeg hadde skapt. Men stykket forsvant før jeg kunne skrive det ferdig og jeg følte meg atter slagen. Det skulle gå fem år før det igjen dukket opp som

«Utsikt fra brua», i sin opprinnelige form som en enakter. Og det skulle gå enda ti år til før jeg skimtet noe av meg selv i stykket. Det var da jeg så Robert Duvall i en sterk off-Broadway oppsetning. Plutselig så jeg min fars tilbedelse av min søster og, gjennom hans følelser mine egne.

Skuespillet forble lenge uferdig fordi jeg ikke kunne godta den nihilistisk-spirituelle katastrofen det krevde å fortelle om. Det vil si, jeg forsto det som forfatter, men jeg kunne ikke innrømme det som menneske. Jeg kunne jo selvfølgelig ikke vite at jeg selv ville gjennomleve mye av dets spådommer. Jeg la det til side og bearbeidet Ibsens «En folkefiende», som naturligvis handler om opprør mot konformitet og samtidig også er en bekjennelse av håp og menneskelig integritet. Et stykke som for øvrig ikke inneholder noen sensuelle utladninger. Det var til dels en gjenspeiling av min egen indre splittelse. Den bare vokste mellom det standhaftige ønsket om å holde familien sammen samt å oppfylle min rolle som far. I tillegg var den gnagende mistanken om at familie, samfunn, alle «roller» – var nettopp det; fastlåste holdninger som ville innkapsle meg i betong og nekte min natur og visjoner sin nødvendige utvikling. Det som jeg hadde undertrykt var nå på vei tilbake og jeg innså at alle anklagene mot meg selv om uærlighet, var på sin plass. På en måte var det en erotisk sult, som handlet mye om å være sann overfor meg selv og mitt publikum. Dypt inne i meg selv ønsket jeg å være en helhet, ikke delt, og å kunne tale med samme stemme både privat og offentlig. Mitt liv var et stort kaos, besatt av uendelig kjærlighet og angstfylt hat, av plutselig håp og et enda hurtigere tilbakefall til avmakt. Etter kun få timer sammen med Marilyn, hadde hun fått en mektig plass i min fantasi, en kraft som man ikke forstår, men som synes å opplyse hele det omkringliggende mørket. Jeg kjempet for ta vare på ekteskapet og familien og samtidig med å forstå hvorfor jeg hadde mistet en rett som jeg mente jeg hadde hatt siden barndommen.»

Oversatt av Kim Dambæk og Stein Fredriksen

Kommer på Hålogaland Teater!

Gelsomina's La Strada AV PIERRETTE DUPOYET

En monolog for to stemmer med Guri Johnson og Sverre Kjelsberg.
Fritt etter Fellinis prisbelønte film "La Strada". Regi: Mette Brantzeg.

Premiere 19. januar på Mack-Kjelleren

Bryllupsfesten AV BERTHOLT BRECHT

Norgespremiere på Brechts komedie fra 1919. Medvirkende skuespillere: Stein Bjørn, Maryon Eilertsen, Kristine Henriksen, Ketil Høegh, Guri Johnson, Frank Jørstad, Kirsti Sparboe, Svenn B. Syrin og Randolph Walderhaug. Regi: Michel Kullmann.

Premiere 18. mars på Lilleescenen

**Opplev Tromsø 24 ganger i sekundet,
24 timer i døgnet.**

18. - 23. januar 2000

**TROMSØ INTERNASJONALE
FILMFESTIVAL**

Boks 285
9253 Tromsø
Tlf.: (+47) 77 75 30 90/92
Fax: (+47) 77 75 30 99
filmfestival@tromsokino.no
www.tromsokino.no/filmfestival/

BRAATHENS

15222
NBR

Depotbiblioteket

00sd 15 372

SVENN B. SYRIN

MARYON EILERTSEN

KETIL HØEGH

FRANK JØRSTAD

HARALD BRENNÅ

CECILIE MOSLI

GUDMUND GULLJORD

STEIN BJØRN

Instruktør: Kim Dambæk

Scenografi og kostymer: Dana Bak Constant

HÅLOGALAND TEATER

Boks 840, 9258 Tromsø – Telefon 77 66 51 00